

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU TUZLANSKE ALTERNATIVE

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
Predmet pregleda i kontrole.....	4
Cilj pregleda i kontrole.....	4
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI	5
5.2 PREPORUKE.....	9

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Tuzlanske alternative za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu našeg pregleda utvrđeno je sljedeće:

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Tuzlanska alternativa prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskih izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Tuzlanske alternative za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Tuzlanska alternativa se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	10.635,31	14,97
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	400,00	0,56
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	49.598,47	69,83
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	60.633,78	85,36
II	Ostali prihodi i drugo	10.392,94	14,64
	Izvori finansiranja (I+II)	71.026,72	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 106.427,47 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Tuzlanska alternativa. Skraćeni naziv TA.

Stranka je registrovana kod Općinskog suda u Tuzli, rješenjem broj: 032-0-Reg-13-00251 od 19.03.2013. godine.

Sjedište političke stranke je u Tuzli, ul. ZAVNOBIH-a 15.

Ovlaštena lica za predstavljanje stranke su: Alić Mensur, predsjednik i Velida Mehić, tehnički sekretar.

Lice ovlašteno za finansijske izvještaje za 2020. godinu je Merisa Kušljugić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Tuzlanska alternativa je iskazala sljedeću organizacionu strukturu:

-Gradska organizacija.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Tuzlanske alternative za 2020. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u novembru 2020. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Tuzlanske alternative obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta i troškove kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju izvršila je pregled godišnjih finansijskih izvještaja u periodu od 2015. do 2019. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Služba za reviziju je izvršila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Tuzlanske alternative za 2019. godinu, nakon koga je izdat izvještaj o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci: da finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke koristi isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, da uspostavi potpune i tačne evidencije o svojim rashodima i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da Tuzlanska alternativa nije ispoštovala ranije date preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Tuzlanska alternativa nije postupila u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

Tuzlanska alternativa je finansijska sredstva trošila mimo svog plana utroška sredstava, dok za utrošak dijela finansijskih sredstava nema relevantne dokaze da su sredstva utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom i statutom stranke, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu Tuzlanska alternativa je iskazala ukupne rashode u iznosu od 106.427,47 KM.

Uvidom u Rebalans okvirnog finansijskog plana za 2020. godinu koji je dostavila Tuzlanska alternativa, utvrđeno je da je stranka predvidjela ukupne troškove u iznosu od 101.350,00 KM.

¹ U skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog Zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

U postupku kontrole Rebalansa okvirnog finansijskog plana, utvrđene su manjkavosti, tj. isti je sačinjen na način da ne obezbjeđuje dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu uporedbu sa ostvarenim troškovima, odnosno nije dovoljno analitičan.

Tako je stranka planirala sredstva za troškove usluga, a kontrolom bruto bilansa utvrđeno je da se ova planirana stavka sastoji iz 16 različitih vrsta usluga. Stranka je imala obavezu da planira usluge po vrsti, na primjer bankarske usluge, telefonske usluge, knjigovodstvene usluge i slično.

Analizom Rebalansa okvirnog finansijskog plana za 2020. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 29.711,72 KM utrošila mimo utvrđenog programa utroška sredstava i to:

- Stranka je prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 23.352,25 KM i to: troškove bruto plata zaposlenih u iznosu od 1.832,04 KM, humanitarne rashode u iznosu od 18.101,55 KM, ostale rashode u iznosu od 3.123,24 KM i troškove zakupa u iznosu od 295,42 KM.
- U planu utroška sredstava stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove knjigovodstvenih usluga, troškove prevoza, troškove platnog prometa, troškove poštarine i interneta, troškove telefona, troškove goriva i maziva i troškove taksi, novčanih kazni i sl.

Stranka je u 2020. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 6.359,47 KM, i to: troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.855,00 KM, troškove prevoza u iznosu od 748,50 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 667,00 KM, troškove poštarine i interneta u iznosu od 40,35 KM, troškove telefona u iznosu od 1.329,45 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 711,17 KM i troškove taksi, novčanih kazni i sl. u iznosu od 1.008,00 KM.

- (2) Uvidom u dokumentaciju o humanitarnim rashodima utvrđeno je da je stranka na iste utrošila sredstva u iznosu od 40.101,55 KM.

Uzimajući u obzir činjenicu da su ukupni prihodi stranke u 2020. godini iznosili 71.026,72 KM, od čega su prihodi iz budžeta 49.598,47 KM, stranka je na humanitarne rashode utrošila 56,46 % sredstva ukupnog prihoda, odnosno 80,85 % budžetskih sredstava.

Analizom dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je stranka donirala sredstva u iznosu od 19.330,10 KM za radove na infrastrukturi i 12.184,10 KM za kupovinu paketa za pomoć socijalno ugroženom stanovništvu, odnosno ukupno 31.514,20 KM. Od navedenog iznosa, za novčana sredstva utrošena u iznosu od 29.953,20 KM stranka je dostavila račune iz kojih nije moguće utvrditi da li su finansijska sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom i statutom stranke, dok za sredstva isplaćena u iznosu od 1.561,00 KM stranka nema račune.

Pored toga, iako se u aktima o isplati navodi da se dio gore navedenih sredstava isplaćuje za finansiranje kampanje, u postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne dokumentacije nije bilo moguće potvrditi da su sredstva utrošena u svrhu kampanje.

b) Stranka je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Tuzlanska alternativa nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, dio evidencija sačinjen je bez relevantnih knjigovodstvenih isprava ili na osnovu nevjerodostojnih isprava, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13 i 89/16)-u daljem tekstu: Pravilnik, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u poslovne knjige i dodatnu dokumentaciju utvrđeno je da je stranka evidentirala poslovne promjene nastale isplatom novčanih sredstava fizičkim licima u svrhu humanitarnih rashoda bez vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava u iznosu od 1.561,00 KM. Navedene isplate stranka je evidentirala po osnovu odluka i naloga za isplatu, bez računa.

Pored navedenog, pregledom dokumentacije za neke od troškova utvrđeno je da je stranka izvršila plaćanja pojedinih troškova, a bez računa u prilogu u ukupnom iznosu od 453,77 KM.²

- (2) Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala promet ostvaren putem dvije blagajne u jednom iznosu kao promet blagajne Gradske organizacije, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Stranka u obrascu 2.1 finansijskog izvještaja (Pregled stanja blagajne) je iskazala promet blagajne Gradske organizacije i to: saldo na dan 01.01.2020. godine u iznosu od 155,16 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 23.098,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 22.864,42 KM i saldo na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 388,74 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala promet blagajne na dvije analitičke kartice i to: *novac u blagajni* sa sljedećim prometom: saldo na dan 01.01.2020. godine u iznosu od 155,16 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 9.700,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 9.466,42 KM i saldo na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 388,74 KM i *novac u blagajni podračuna* sa sljedećim prometom: saldo na dan 01.01.2020. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 13.398,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 13.398,00 KM i saldo na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 0,00 KM.

Imajući u vidu činjenicu da je stranka u poslovnim knjigama uspostavila odvojene evidencije, na isti način je imala obavezu iskazati odvojen promet blagajne i blagajne podračuna u finansijskom izvještaju, kako je i evidentirala u poslovnim knjigama.

- (3) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima, te ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u obrascima 4 (rashodi političke stranke), 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) i 4.2 (troškovi kampanje), čime je prekršila odredbe člana 21., 22. i 23. Pravilnika.

- Kontrolom troškova kampanje utvrđeno je da je stranka troškove kampanje iskazala u manjem iznosu za 20.879,77 KM u odnosu na ostvarene.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove kampanje u iznosu od 29.347,91 KM.

Uvidom u dokumentaciju troškova kampanje utvrđeno je da je stranka u 2020. godini isplatila naknade posmatračima u ukupnom iznosu od 13.398,00 KM i iste iskazala u okviru troškova kampanje. S obzirom da navedeni troškovi ne predstavljaju troškove kampanje, stranka je iste imala obavezu iskazati u obrascu 4.1.

Pored toga, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2019. godini iskazala troškove reklame i propagande u iznosu od 31.941,00 KM i iste evidentirala u poslovnim knjigama u 2019. godini.

² Stranka neme sve račune za sljedeće isplate i to: isplate za stikere u iznosu od 100,00 KM, isplata za piće u iznosu od 100,00 KM, isplatu za prostor u iznosu od 150,00 KM i isplatu za tri računa u ukupnom iznosu od 103,77 KM.

S obzirom da je tada utvrđeno, da su računi unaprijed plaćeni³, te da se odnose na predizbornu kampanju za Lokalne izbore 2020. godine, stranka je navedene troškove u iznosu od 31.941,00 KM imala obavezu iskazati na obrascu 4.2 (troškovi kampanje) u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu.

Takođe, troškove nastale za organizaciju izleta u iznosu od 2.336,77 KM stranka je iskazala u obrascu 4.1, a iste je imala obavezu iskazati u okviru troškova kampanje u obrascu 4.2.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da su troškovi kampanje iznosili 50.227,68 KM.

- Stranka je u 2020. godini isplatila i u poslovnim knjigama evidentirala isplate dnevnica posmatračima u iznosu od 13.398,00 KM, u okviru humanitarnih rashoda fizičkim licima je isplatila sredstva u iznosu od 15.678,02 KM i u okviru troškova koji se odnose na organizaciju izleta fizičkim licima je isplatila sredstva u iznosu od 600,00 KM, a na iste nije obračunala poreze i doprinose.

S obzirom da je riječ o isplatama dnevnica fizičkim licima koja nisu zaposlena u stranci, odnosno isplatama koja imaju karakter ličnih primanja, stranka je bila obavezna izvršiti obračun poreza i doprinosa na isplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 29.676,02 KM i iste evidentirati u svojim poslovnim knjigama.

- Uvidom u ugovore o zakupu i evidencije troškova zakupa u poslovnim knjigama utvrđeno je da je stranka iskazala i u poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa u većem iznosu za 431,34 KM.

c) Stranka nije platila taksu i troškove izborne kampanje putem transakcijskog računa koji je otvorila za finansiranje izborne kampanje.

Stranka je u prijavi za učešće na izborima prijavila redovni transakcijski račun stranke kao transakcijski račun za posebne namjene.

Taksu za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima održanim u novembru 2020. godine, politička stranka je, suprotno odredbama Pravilnika o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, uplatila sa redovnog transakcijskog računa, putem koga je vršila transakcije prije uplate takse.

Takođe, i dio troškova kampanje u iznosu od 36.611,00 KM stranka je platila sa redovnog transakcijskog računa.

Sa namjenskog računa za finansiranje izborne kampanje, koji je otvorila u novembru 2020. godine, stranka je platila dio troškova kampanje u iznosu od 6.757,52 KM i izvršila je prenos sredstava u blagajnu podračuna za isplate dnevnica posmatračima u iznosu od 13.398,00 KM, a koji ne predstavljaju troškove kampanje.

Troškovi kampanje

Tuzlanska alternativa prekršila je odredbe člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, odnosno u svrhu izborne kampanje potrošila je 50.227,68 KM, što je za 16.545,48 KM više u odnosu na zakonom dozvoljeni limit.

³ Dobavljači „EuroPik“ Tuzla broj: 124/19 od 27.11.2019. godini, fakturisao je iznajmljivanje različitih reklamnih površina za potrebe izborne kampanje za Lokalne izbore 2020. godine u iznosu od 20.241,00 KM i štamparija „Off-Set“ d.o.o. Tuzla fakturisala je izradu promotivnog materijala u iznosu od 11.700,00 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁴ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Tuzlanska alternativa je u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore 2020. godine mogla da potroši sredstva u iznosu od 33.682,20 KM.

Tuzlanska alternativa u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu iskazala je troškove kampanje u iznosu od 29.347,91 KM.⁵

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Tuzlanskoj alternativni da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava i isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da obrati pažnju na ispravnost i relevantnost knjigovodstvenih isprava,*
- *da uspostavi potpune, tačne i pravovremene evidencije o rashodima stranke,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka,*
- *da u svrhu predizborne kampanje troši sredstva u zakonom dozvoljenom iznosu i*
- *da postupa u skladu sa podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija BiH.*

KOMENTAR:

Tuzlanska alternativa je dostavila izjašnjenje na nalaze revizije date u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu.

Uz izjašnjenje stranka nije dostavila dodatne dokaze i dokumentaciju koji bi uticali na nalaze i mišljenje dato u Preliminarnom izvještaju.

šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

šef Službe za reviziju

Mr.sc Hasida Gušić

Revizor

Veliborka Kenjić

⁴ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

⁵ Iznos troškova kampanje iskazan u godišnjem finansijskom izvještaju nije konačan. Isti je potrebno umanjiti za isplaćene dnevnice posmatrača u iznosu od 13.398,00 KM, te uvećati za plaćene troškove u 2019. godini, a koji se odnose na unaprijed plaćene troškove izborne kampanju za Lokalne izbore 2020. godine u iznosu od 31.941,00 KM i troškove organizacije izleta u iznosu od 2.336,77 KM.